

fra den ene Side af de stridende Parter; det er derfor ikke sigtet særlig til det ærede kongevalgte Medlem, eller til Yttringer, han har brugt, og det kunde endnu mindre falde os ind at ville betragte det som noget Besynderligt, at Nogen her har ytret Sligt, fordi det som sagt er et meget gammelt Argument i den hele Strid; men jeg tillægger det rigtignok ikke nogen stor Betydning. Vi kunne let blive enige om, at der er noget Udiagt, at det ubetinget skal forbydes Folk, som kunne helbrede for enkelte Sygdomme, at gjøre dette; men det er jo ogsaa det, vi ved et af vore Vædringsforslag søge at forhindre, idet vi søge at gjøre det muligt for disse Mennesker at faae Tilladelse til at udøve Rægevirkfomhed, saaledes at de altsaa kunne udøve deres Virkfomhed under Lovens Beskyttelse, og vi have navnlig lagt særlig Vægt paa, at der ikke bliver Spørgsmaal om Prøver, fordi vi erkjende, at den Slags Folk ikke godt kunne indlade sig paa at indstille sig til en Examen, men at man derimod skal blive staaende derved, at, naar det ved paalidelige Vidnesbyrd godtgjøres, at en Mand virkelig udøver en heldbringende Virkfomhed i Henseende til at helbrede denne eller hin Sygdom, saa kan der gives ham en formelig Tilladelse dertil. For saa vidt man mener, at den Omstændighed, at Kvassalveriet forfølges, skulde medføre, at det maatte virke hemmeligt, og at dette atter skulde føre til, at Overtroen paa dette Gæbet vedblev at holde sig, saa tror jeg ikke, det er Tilfældet. Jeg tror, at hvorledes man end ordner Kvassalverlovgivningen, ja selv om man giver den fuldstændigste Frihed i saa Henseende, saa ville dog Overtro og overtroiske Midler altid vedblive; thi Overtroen er en Faktor i det menneskelige Liv, er en Udvæxt — om jeg maa kalde det saa — paa det menneskelige Mandskab, som vistnok altid er tilstede i en eller anden Form, og derfor tror jeg, at selv om vi give den fuldstændigste Frihed paa dette Omraade, ville vi dog endnu af og til faae at se, at Folk tro, at man kan helbrede Sygdomme ved Jord fra en Kirkegaard, eller ved at gaa over nedgravet Kjød, eller den Slags Ting. Men der er særlig en Betragtning, som det ærede kongevalgte Medlem fremsatte, og som jeg paa ingen Maade kan gaa ind paa. Jeg skal foreløbig bemærke, at naar vi have anført Exempler fra Udlandet, saa er det netop, fordi vi ikke vilde tie det Faktum tilhøje, som heller ikke kan ties tilhøje, at man i Sydskand og Norge har givet Kvassalverlovgivningen fri; men vi have tillige villet benytte Leiligheden til — hvad der er fuldkommen berettiget — at gjøre Folk opmærksomme paa, at denne Tilstand endnu kun har hersket saa overordentlig kort i disse Lande, at man ikke endnu kan drage nogen Slutning deraf eller tale om, hvorvidt man der er tilfreds eller ikke. Dette gjælder særlig om det Land, som det ærede kongevalgte Medlem især lagde Vægt paa,

fordi det ligger os saa nært, nemlig Norge; thi der ser jo den hele nye Ordning ikke mere end 2 til 3 Aar gammel; det var først i 1871, at en større Frihed — ikke nogen fuldstændig Frihed — blev indrømmet, og det maa dog vist Enhver indrømme, at naar man er af den Mening, at der af en saadan Frihed vil udspringe farlige Følger, saa er det fuldt berettiget, at vi vente noget endnu, inden vi tale om, hvorvidt det, der er gjort i Norge, har vist sig at være heldigt eller ikke; thi det er ikke muligt at dømme derom, saa kort Tid efter at Forandringen er sket. Jeg tror ikke, man i det Hele taget kan benytte det Raisonnement, at man siger: Forordningen af 1794 have vi nu haardt saa længe, og man er misfornøiet med den, derfor er der Grund til at gaa over til et andet System. Der er jo visse Ønder, som ikke kunne udryddes ved Straffelove. Man kan ikke sige: vi have nu en Tyvslovgivning, en Straffelovgivning, som sætter Straf for Tyveri; men det nytter ikke Noget, Folk stjæle alligevel, det ses hver Dag, lad os derfor komme væk deraf, og lad os give Tyveri fri. Den Omstændighed, at en vis repressiv Lov ikke virker, og at det bestandig i Tidens Løb viser sig, at det Onde, man vil hæmme, ikke hæmmes ved den, det kan — formener jeg — ikke paaberaabes paa den Maade, som fra det ærede kongevalgte Medlems Side blev fremhævet. Altsaa Forordningen af 1794 har ganske vist ikke udryddet Kvassalveriet. Vi have Kvassalvere, og vi have dem ganske vist i Grunden væsentlig paa samme Maade som tidligere; thi det kan nok være, at de i den ydre Form optraadte noget anderledes i 1794 end nu, og det kan ogsaa nok være, at en Del af Kvassalverne den Gang vare mere uvidende Personer, end en Del af Kvassalverne nu ere; men deraf behøver ikke at følge, at de nu ere mindre farlige; tværtimod, de ere maaste netop nu mere farlige, fordi Kunsten nu om Stunder stiger paa alle Omraader, og saaledes ogsaa den Kunst, at gjøre Gumbug, saaledes at netop den større Politur, den større Oplysning, Evnen at sno og vende sig, som vor Tids Kvassalvere maaste have forud for Kvassalverne fra 1794, kan gjøre, at de nuværende Kvassalvere, om de end fremtræde i en mere civiliseret Skikkelse, derfor kunne være vel saa farlige. Hvad det angaar, at der skulde være almindelig Utilfredsahed i Befolkningen med Lovgivningen paa dette Omraade, da hører det — tror jeg — til den Slags Ting, som man maa lade staa hen; og selv om det var Tilfældet, saa ere vi her inde paa et af de Gæbeter, hvor der altid let kan danne sig en Misstemning imod repressive Love. Kun vil jeg fremhæve, at det kan være, at en stor Del af Stoffet til Misfornøielsen vil blive ryddet bort, naar man skider til den Foranstaltning, som Udvalget foreslaar at blive staaende ved, nemlig naar Kvassalveriforbrydelsens Begreb bliver bestemt paa den noget liberalere Maade, som